

ГОДИШЕН ДОКЛАД ПО УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА НА

ДФ „ТРЕЙШЪН – АЛТЕРНАТИВЕН ДОХОД“

ЗА 2023 ГОДИНА

(информацията е актуална към 31/12/2023г.)

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 43 от наредба № 44 за изискванията към дейността на колективните инвестиционни схеми, инвестиционните дружества от затворен тип и управляващите дружества на Комисията за Финансов Надзор, вътрешните правила на УД „Трейшън Инвест“ ЕАД и правилата за управление на риск на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“.

Целта на този доклад е да запознае инвеститорите с извършената оценка на риска за 2023г на УД „Трейшън Инвест“ ЕАД и организирания и управляван от дружеството ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“, както и да представи стратегиите за управление и намаляване на този риск. Докладът описва вътрешните модели и методи за управление на риска, свързани с идентификацията, оценката и управлението на рисковете.

1. Цели и политика на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ във връзка с управлението на рисковете, поотделно за всеки риск:

Целта на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ е да осигури на инвеститорите нарастване на стойността на инвестициите им в дългосрочен план при средно ниво на риск.

А) Политики и процедури за управление на различните видове рискове

Процесът по установяването, управлението и наблюдението на рисковете има за цел да намали влиянието на външните и вътрешните рискови фактори върху дейността и възвращаемостта на инвестициите на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“, при отчитане на рисковия му профил.

Основните цели на Фонда във връзка с управлението на риска са:

- Поддържане на умерено ниво на риск, съответстващо на инвестиционните цели за риск и доходност на Фонда;
- Достигане на ефективност при хеджирането;
- Оптимизация на инвестиционните резултати (постигане на максимална доходност при минимален риск);

- Защита на правата и интересите на притежателите на дялове на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“;
- Осигуряване на текуща ликвидност на инвестициите на притежателите на дялове съгласно законовите и вътрешните правила на дружеството;
- Изпълнение и спазване на изискванията за ликвидност, съгласно законовите и подзаконовите нормативни актове и вътрешни разпоредби;
- Предотвратяване на ликвидни кризи в резултат на подадени поръчки за обратно изкупуване на дялове на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“.

Информация за основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти, в които ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ инвестира и методите за оценка на всеки вид риск и описание на вътрешните и външни показатели, които се взимат предвид при прилагането на метода на измерване са, както следва:

1. **Пазарен риск** - пазарният риск се измерва чрез модела стойност под риск/VaR. За годината не се наблюдават продължителни и значителни отклонения по адекватността на модела при заложените допускания и времеви хоризонти. Дружеството регулярно прилага анализ на макроикономическите показатели за отделните региони. Стойността на VaR на годишна база в интервал на доверителност от 95% е 19,40%. Стойността на стандартно отклонение на годишна база е 9,90%

2. **Ликвиден риск** - през отчетния период дружеството стриктно следи изискванията за ликвидност и спазва приетите Правилата за поддържане и управление на ликвидните средства на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ като към 31.12.2023 г. няма нарушение на ликвидността. Ликвидните средства в активите на фонда са в размер на 68%.

3. **Лихвен риск** - дружество използва метода на модифицираната дюрация, за да измери лихвения риск свързан с всяка ценна книга, базирана на лихвен процент, като облигации, включително и инструменти на паричния пазар, и се дефинира като рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга поради изменението на нивото на лихвените проценти.

4. **Валутен риск** - открита валутна позиция е всяка позиция деноминирана във валута различна от основната на фонда, валутния риск се управлява посредством деривативи. При хеджиране на валутния риск посредством дериват, стойността на актива и стойността на деривативния контракт се нетират, като разликата се счита за открита валутна позиция. Управляващото дружество, от името на договорния фонд през 2023 годината не е прилагало

политика за хеджиране на риска чрез деривативни инструменти и неговата редукция, както и политиките и процедурите за наблюдение на постоянната ефективност на процесите по хеджиране и редукция на риска.

5. Кредитен риск на емитента - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в дадена дългова ценна книга, поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Целта на Управляващото дружество е да постигне високо качество на портфейла от привилегирани акции и инструменти с фиксиран доход, като следва стъпките, описани в Правилата за оценка и управление на риска. Регулярно се анализира кредитния риск за всяка позиция от портфейла на фонда.

6. Контрагентен и сетълмент риск – контрагентния риск е рискът от неизпълнение на задължение по договори от насрещната страна при депозиране на парични средства, а сетълмент риска възникващ от възможността договорния фонд да не получи насрещни парични средства или финансови инструменти от контрагент на датата на сетълмент, след като те са изпълнили задълженията по дадени сделки към този контрагент. Управляващото дружество измерва този риск чрез стойността на всички неприключени сделки с една насрещна страна като процент от стойността на управлявания портфейл. Не се включват сделките сключени при условие на сетълмент DVP (доставка срещу плащане) и на пазари с функциониращ клирингов механизъм. Всички сделки на договорния фонд се сключват изцяло на регулиран пазар, с което контрагентния и сетълмент риск са минимизирани. През 2023 не е имало събитие и ситуация на кредитен риск на насрещна страна. Стойността на портфейла подложена на сетълмент риск към 31.12.2023г. е 0,00% и стойността на портфейла подложена на контрагентен риск към 31.12.2023г. е 0,00% ,което е в рамките на определените ограничения.

Основният риск, свързан с дейностите, процедурите и системите на управляващото дружество, който може да се отрази на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“, е операционният риск.

7. Операционен риск - основната цел на дружеството при управлението на операционния риск е избягването на вероятността от загуби, както за управляващото дружество, така и за договорния фонд, в резултат на неподходящи или неправилни вътрешни процедури, грешки на длъжностни лица или от вътрешни събития. Процесът на управление на този риск включва ясно дефиниране на правата и задълженията на служителите в длъжностни характеристики, вътрешни правила и процедури, както и в Правилата за управление на риска. Дружеството следи за нивото на операционния си риск ежедневно, като поддържа база данни със събития от оперативен характер и анализира риска по два показателя – честота на възникване и степен на въздействие.

Дългосрочната стратегия за управление на операционния риск се изразява в приемането от УД на правила и процедури за организация на дейността на ДФ, като се оформя политика на фонда, съгласно инвестиционните цели и политика на Фонда.

Краткосрочната стратегия се изразява в предприемане на конкретни мерки и разпределяне на отговорностите по спазването им, като ясно се дефинират вътрешните правила относно правата и задълженията на служителите, достъпа до 3 информационни системи и бази данни на управляващото дружество. Информационната система на инвестиционното дружество се архивира и се изготвя процедура за възстановяване на работоспособността на информационната система. Извършват се регулярни обучения на персонала по теми, свързани с финансовата теория и практика и управлението на риска, осъществяват се регулярни срещи и се поддържа непрекъсната комуникация между отделните звена на управляващото дружество за обмяна на опит. Поддържа се актуална база данни с нормативната регламентация, имаща отношение към дейността на договорния фонд Използват се външни консултанти и юридическа кантора за имплементиране на нормативните изисквания спрямо дейността на Фонда, когато е необходимо.

8. Ликвиден риск от обратни изкупувания - възможността от загуби при наложителни продажби на активи в неблагоприятни пазарни условия с цел удовлетворяване на обратни изкупувания и задължения на договорния фонд към притежателите на дялове. Управлението на ликвидния риск на фонда се състои в анализ на база на исторически данни за входящи и изходящи парични потоци, свързани с дейността на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“. Дружеството следи да възможността във всеки един момент да изплати всички свои задължения на разумна цена и при минимален риск. Управляващото дружество управлява ликвидния риск съгласно Правилата за поддържане и управление на ликвидните средства на ДФ. Правилата посочват принципите и методите на управление, както и правата и задълженията на лицата, отговорни за управлението, отчетността и вътрешния контрол върху ликвидността.

9. Риск от концентрация - през годината ежедневно се проследява за превишаване на приетите максимално допустими законови и определени с вътрешните правила граници на концентрация на инвестициите в различни финансови инструменти и групи. Дружеството активно прилага политика за диверсификация на портфейла. Процентния дял на групите и на емисиите с тежест в портфейла над 5% е 19,65%.

10. Системни рискове – зависят от общите колебания в икономиката, дружеството не може да влияе върху системните рискове, но ги отчита и се съобразява с тях.

Дружеството регулярно извършва мониторинг на всички входящи данни при изчисляване и оценка на всеки риск.

Преминаването на всеки праг се наблюдава от отдел “Управление на риска” и се докладва на висшето ръководство на управляващото дружество за предприемане на коригиращи действия.

Процедурите за управление на риска включват:

- а) идентификация на риска;
- б) оценка на риска;
- в) избор на стратегия за управление на риска;
- г) избор на методи за намаление степента на риска;
- д) контрол върху нивото на риска.

Оценяването, анализа и мониторинга на рисковите фактори се извършва ежедневно от звеното за управление на риска.

Структура и организация на звеното за управление на риска

Звеното по управление на риска действа независимо от другите звена в управляващото дружество, отчита се пряко пред управителния съвет на управляващото дружество, включително и на лицата, осъществяващи надзорни функции. Постоянното звено за управление на риска осъществява следните функции:

1. Разработва и прилага системата за управление на риска на всяка колективна инвестиционна схема;
2. Изпълнява правилата и процедурите по управление на риска;
3. Гарантира съответствието с одобрената вътрешна система за ограничаване на риска на колективната инвестиционна схема, включително с нормативно определените лимити за стойността на общата рискова експозиция и риска на насрещната страна съгласно Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране (ЗДКИСДПКИ);
4. Консултира управителния орган на управляващото дружество относно определянето на рисковия профил на всяка колективна инвестиционна схема;
5. Докладва редовно пред управителния орган на управляващото дружество и на лицата, осъществяващи надзорни функции, когато е приложимо, относно:

- а) съответствието между текущото ниво на риск, на което е изложена всяка управлявана от него колективна инвестиционна схема и одобрените рискови профили на тази схема;
- б) съответствието на всяка колективна инвестиционна схема с вътрешната ѝ система за ограничаване на риска;
- в) адекватността и ефективността на процеса за управление на риска и по-специално показващ дали са предприети подходящи коригиращи мерки в случаите, когато са констатирани недостатъци;

6. Докладва редовно пред Съвета на директорите на дружеството, представяйки текущото ниво на риск, на което е изложена всяка колективна инвестиционна схема и за текущите или предвиждани нарушения на ограниченията, като по този начин се осигурява предприемането на навременни и подходящи действия;

7. Извършва преглед и подпомага организацията и процедурите за оценка на извънборсовите деривативни по чл. 49 от Наредба № 44. Управляващото дружество осигурява на звеното по “Управление на риска” съответните правомощия и достъп до цялата информация, необходими за изпълнение на функциите му. Звеното е йерархически и функционално независимо от функционалните звена в управляващото дружество и се отчита пряко пред Съвета на директорите.

Обхват и характер на системите за отчет и измерване на риска

Отчитането на оценките на риска в ежедневното управление на риска се извършва посредством вътрешно изградена система от лимити. Целта на системата от лимити е да се управляват, контролират, редуцират и следят рисковете, на които са изложени инвестициите на фонда управлявани от УД „Трейшън Инвест“ ЕАД.

За оценката и управлението на основните видове риск, съответните отдели използват следните методи: историческа волатилност на валутния курс (валутен риск); β коефициентът към индексите на съответните пазари, стандартното отклонение на избрания индекс на регулирания пазар (ценови риск); поддържане на оптимален размер на парични средства и други ликвидни активи с цел посрещане на задълженията на дружеството (ликвиден риск); ежедневно наблюдение и контрол на размера на отделните експозиции (риск от концентрация). Рискът се оценява и управлява, както на ниво отделна експозиция, така и на портфейла като цяло. Съгласно чл. 67, ал. 3 от ЗДКИСДПКИ, УД прилага метода на стойността под риск (VaR) последователно към всички позиции в деривативни финансови инструменти,

включително и за вградените деривативни инструменти, независимо дали те се използват като част от общата инвестиционна политика на Фонда за целите на намаляване на риска или за целите на ефективното управление на портфейла. Управляващото дружество извършва оценка на честотата на възникване и степента на въздействие на възникналите в миналото събития от оперативен характер и внедрява адекватни контролни процедури по отношение на всяка една дейност на управляващото дружество и оценява тяхната ефективност (операционен риск).

Всеки един от лимитите е предварително одобрен по съответния вътрешен за дружеството ред – от Съвета на директорите. В изпълнение на надзорните си функции висшето ръководство получава регулярно, най-малко веднъж годишно, писмен доклад от звено „Управление на риска“. Докладът следва да съдържа оценка на адекватността и ефективността на процеса по управление на риска като конкретно се посочва дали са били предприети подходящи коригиращи мерки, в случай на констатирани пропуски. Ръководител „Управление на риска“ докладва незабавно при откриване на грешки, нередности и злоупотреби във връзка с дейността по управление на риска. Докладът се предоставя до 31 януари на следващата година.

Съвета на директорите извършва оценка, контрол и периодичен преглед на:

- Адекватността и ефективността на правилата за управление на риска, както и организацията, изпълнението и методите за прилагане на тези правила, включително системата за ограничаване на риска на фонда.
- Системата за спазване на правилата за управление на риска и на ограниченията на риска.
- Ефективността на методите за оценка на риска
- Обхвата на основните рискове и пълнота на документацията
- Ефективност и адекватност на мерките, предприети за отстраняване на недостатъците в процеса на управление на риска.
- Съвместимост, навременност и надеждност на източниците на данни и тяхната независимост
- Пълнота и точност на данните за отделните позиции, точност и уместност на допусканията за волатилност и изчисленията за чувствителност към риск
- Отчетите за стрес тестовете на портфейла на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ тяхната валидност и точност на използваните методи

В резултат на извършения годишен преглед Съвета на директорите предприема подходящи мерки за отстраняване на не ефективностите и неточностите в моделите, в случай, че са констатирани такива.

Въз основа на извършения годишен преглед и при необходимост от промени в настоящите Правила за управление на риска, Съвета на директорите приема нужните промени по предложение на Ръководител „ Управление на риска“

Звеното по “Управление на Риска” документира дейността по управление и контрол на риска и осъществява следните функции:

- Изпълнява правилата и процедурите по управление на риска и консултира Съвета на директорите на УД „ Трейшън Инвест“ ЕАД, относно определянето на рисковия профил на фонда.

Ежедневна справка за актуалния портфейл на управлявания фонд, за общата рискова експозиция, спазването на лимитите и лихвената чувствителност на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“;

- Анализ, представян в месения отчет на риска: Отчет за движенията на нетната стойност на активите и структурата на фонда на дружеството, отчети за най-големите клиенти на управляващото дружество, отчет за ликвиден риск и др.;
- Месечен отчет за Управление на риска на управляващото дружество;
- Предложение за изменения на Правилата за управление на риска при констатирани непълноти и/или необходимост от подобряване на управлението на риска. Документът се изготвя на база преглед и оценка на правилата за всеки един от договорните фондове, организирани и управлявани от “Трейшън Инвест” ЕАД;
- Текущо, при необходимост, променя/подобрява изградената лимитна система.
- Докладва на висшето ръководство най-малко веднъж годишно на следващата година, относно:
 - Съответствието на текущото ниво на риск, на което е изложен Фонда и одобрения му рисков профил
 - Съответствието на Фонда с вътрешните системи за контрол и ограничаване на риска
 - Ефективността и адекватността на процеса по управление на риска и по – специално дали са предприети подходящи коригиращи мерки в случаите, когато са констатирани недостатъци.
 - Годишен доклад за направена проверка на процеса по управление и измерване на риска;

Правилата за поддържане и управление на ликвидността на фонда, имат за цел поддържане на възможността на фонда да изпълнява възникналите за негова сметка задължения, както и да се предотврати настъпването на ликвидна криза в случаите на подадени поръчки за обратно изкупуване на дялове на значителна стойност.

Информация относно използваните методи за оценка на всеки вид риск, както и описание на съответните вътрешни и външни показатели, които се вземат предвид при прилагането на метода на измерване.

Използваните методи при ежедневното управление на риска на ДФ "Трейшън – Алтернативен доход" целят намаляване на риска, като се поставят така наречените "drawdown" лимити със съответни предупредителни нива. Лимитната система цели да ограничи потенциален, значителен, спад в нетната стойност на активите (НСА) на фонда. Движението на НСА се следи на ежедневна база, като в случай на спад, по-голям от предварително определените нива, се предприемат навременни действия, съобразно достигнатия лимит .

Системата за оценка и управление на риска позволява на Отдела по управление на риска да набира информация и изчислява показателите за оценка на риска от концентрация в дейността на ДФ „Трейшън – Алтернативен доход“ на ежедневна база.

Дата на извършване на прегледа по чл.38 от Наредба №44: 31.01.2024г.

УД „Трейшън Инвест“ ЕАД от името на фонда, разкрива публично, най-малко веднъж годишно, настоящата информация, чрез интернет страницата на дружеството в срок до един месец от извършване на годишния преглед.

Настоящият годишен доклад е приет от Съвета на директорите на УД „Трейшън Инвест“ ЕАД с Протокол от 05/02/2024г

.....
(Кристин Коен – Изпълнителен Директор)

.....
(Таня Талева – Прокурист)